

ואל תשתדל בתורה כדי להתגדל בה, כמו שבארונה החברים, ואל תעשם עטרה להתגדל בהם, ולא תאמר אקרא בעבור שיקראוני רבי, אלא (תהלים לד) גדלו ליני אתי. כפד את ה' מהונף, כפן שחיב בכבוד אביו ואמו.

משום שהוא משתף משתי טפות שמהן נוצר האדם. מהטפה של אביו לכן העינים, ועצמות ואיברים. ומטפה של אמו השחר שבפינו, וישער ועור וכשר. ומגדלים אותו בתורה ומעשים טובים.

שאדם חיב ללמד בנו תורה, שכתוב (דברים ו) ושננתם לבניך. ואם לא למד אותו תורה ומצוות, כאלו עשה לו פסל, ומשום כך לא תעשה לך פסל. ועתיד להיות בן סורר ומורה ומבזה אביו ואמו וגוזל ממנו פמה ברכות. שהואיל והוא עם הארץ, הוא חשוד על הפל, ואפלו על שפיכות דמים וגילוי עריות ועבודה זרה. שמי שהוא עם הארץ והולך למקום שאין מכירים אותו ולא יודע לברך, חושדים אותו שהוא עובד עבודה זרה. (ע"כ רעיא מהימנא)

כפד את אביו, כמו שנאמר כפד את ה' מהונף. מהונף - מממונך. מהונף - מחנך. בשמחת הנגון לשמח הלב, שהרי זו שמחת הלב, כמו זה הנגון של כל העולם. מעשים כשרים של אותו בן משמח לב אביו ואמו. מהונף - מממונך לכל מה שצריכים. כמו שהאדם מכפד את הקדוש ברוך הוא, כך צריך לכפד אב ואם, משום שיש להם שתפות אחת עם הקדוש ברוך הוא עליו. וכמו שצריך לפחד מהקדוש ברוך הוא, כמו שצריך לירא מאביו ואמו ולכבדם כאחד בכל מיני כבוד.

כפד את אביו, כמו שנאמר כפד את ה' מהונף. מהונף - מממונך. מהונף - מחנך. בשמחת הנגון לשמח הלב, שהרי זו שמחת הלב, כמו זה הנגון של כל העולם. מעשים כשרים של אותו בן משמח לב אביו ואמו. מהונף - מממונך לכל מה שצריכים. כמו שהאדם מכפד את הקדוש ברוך הוא, כך צריך לכפד אב ואם, משום שיש להם שתפות אחת עם הקדוש ברוך הוא עליו. וכמו שצריך לפחד מהקדוש ברוך הוא, כמו שצריך לירא מאביו ואמו ולכבדם כאחד בכל מיני כבוד.

חבריאי, ואל תעשם עטרה להתגדל בהם, ולא תאמר אקרא בעבור שיקראוני רבי, אלא (תהלים לד) גדלו ליני אתי. כפד את ה' מהונף, כפן שחיב בכבוד אביו ואמו. כפד את ה' מהונף, כפן שחיב בכבוד אביו ואמו.

בגין דאיהו משותף מתרין טפין, דמנהון נוצר בר נש. מטפה דאבוה, תוורו דעינין, וגרמין ואברין. ומטפה דאמיה, שחור די בעינין, וישערא ומשכא ובשערא. ורביאו ליה באורייתא, ועובדין טבין.

דבר נש חייב ללמד בנו תורה, דכתיב, (דברים ו) ושננתם לבניך. ואי לא אוליה ליה אורייתא ופקודין, כאילו עביד ליה פסל, ובגין דא לא תעשה לך פסל. ועתיד להיות בן סורר ומורה, ומבזה אביו ואמיה, וגוזל ממנה פמה ברפאן. דהואיל ואיהו עם הארץ, חשוד איהו על פלא, ואפילו על שפיכות דמים, וגילוי עריות, ועבודה זרה. דמאן דאיהו עם הארץ. ואזיל לאתר דלא אשתמודעון ליה, ולא ידע לברכא, חשדינן ליה דאיהו עובד עבודה זרה. (ע"כ רעיא מהימנא).

כפד את אביו, כפד את ה' מהונף. מהונף - מממונך. מהונף - מחנך. בשמחת הנגון לשמח הלב, שהרי זו שמחת הלב, כמו זה הנגון של כל העולם. מעשים כשרים של אותו בן משמח לב אביו ואמו. מהונף - מממונך לכל מה שצריכים. כמו שהאדם מכפד את הקדוש ברוך הוא, כך צריך לכפד אב ואם, משום שיש להם שתפות אחת עם הקדוש ברוך הוא עליו. וכמו שצריך לפחד מהקדוש ברוך הוא, כמו שצריך לירא מאביו ואמו ולכבדם כאחד בכל מיני כבוד.

בגוונא דבר נש אוקיר לקודשא בריה הוא, הכי אצטריך לאבא ולאמא, בגין דשותפותא חדא אית לון בקודשא בריה הוא עליה. וכמה דאצטריך למדחל לקודשא בריה הוא, הכי אצטריך למדחל לאבוה ולאמיה, ולאוקיר לון פחדא, בכל זיני יקר.

רמען יאריכון ימיה, בגין דאית יומין לעילא, רמען יאריכון ימיה, משום שיש ימים למעלה שתלויים בהם חיי האדם בעולם הזה. ובארנו על